

Posudek diplomové práce

Název práce: Postižení dítěte jako faktor ovlivňující rodinné prostředí.

Autor práce: Pavlína Běhalová.

Předmětem tohoto oponentského posudku je diplomová práce nazvaná *Postižení dítěte jako faktor ovlivňující rodinné prostředí*, jejíž autorkou je studentka oboru Pedagog volného času Pavlína Běhalová.

Z formálního hlediska práce splňuje základní kritéria vztahující se k diplomovým pracím. Text, jehož rozsah činí 89 stran, je přehledně strukturován do pěti kapitol a dále do podkapitol. Grafická úprava textu je však místy příliš rozvolněná. Autorka se nevyvarovala celé řady překlepů a chyb a nedůsledností v sazbě. Totéž lze konstatovat i o odkazech v textu i pod čarou.

Seznam použitých informačních zdrojů je velmi obsáhlý, celkem čítá 116 (!) položek, z nichž 84 je primárních. Pozitivem také je, že autorka použila při zpracování tématu i 8 cizojazyčných publikací. Mezi použitými zdroji je též 14 elektronických. Jejich zařazení lze ve většině případů hodnotit pozitivně, neboť se jedná převážně o internetové stránky důvěryhodných odborně zaměřených institucí či organizací. Ani seznam použitých zdrojů však nezůstal ušetřen množstvím nedostatků v úpravě. Problematické je též zařazení periodik mezi monografie.

Diplomová práce je doplněna o dvě přílohy. Obě úzce souvisí s obsahem práce, a jsou proto přínosem. V prvním případě se jedná o záznam řízených rozhovorů, z nichž autorka vycházela při sestavování případových studií. Druhá příloha obsahuje anotace internetových stránek, na nichž mohou zájemci získat aktuální informace úzce související s tématem práce.

Jazyková stránka práce je poněkud rozporuplná. Z hlediska gramatiky se autorka vyvarovala většího množství chyb, přesto lze nalézt několik nedostatků v interpunkci. Stylisticky působí práce v některých pasážích nevyváženě, což je způsobeno tím, že studentka, i přes zjevnou snahu o opak, místy opouští odborný styl.

V rámci hodnocení obsahové stránky práce je jistě na místě zmínit v první řadě zvolenou metodiku teoretického zpracování tématu. Cílem, který si autorka vytýčila v úvodu, bylo pokusit se „*definovat možné změny prostředí v rodinách s dítětem s postižením*“. Prvním pochopitelným krokem k jeho dosažení je vymezení základních pojmů, tedy pojmů dítě, postižení a rodina. V tomto směru bylo dosaženo cíle – čtenář se dozvěděl, jak nahlížet na jednotlivé termíny v kontextu této diplomové práce. Vedle toho

byla vždy uvedena celá řada alternativních definic, což je třeba hodnotit pozitivně. Autorka s nimi však bohužel příliš nepracuje a spíše ponechává na čtenáři, jak s nimi sám pro sebe naloží.

V následující, druhé kapitole se již autorka zaměřuje na problematiku běžného rodinného prostředí, na funkce rodiny, na role a vztahy uvnitř ní.

Třetí kapitola v souladu se současným v odborné veřejnosti převládajícím pojetím vymezuje vstup dítěte se zdravotním postižením jako náročnou životní situaci s některými typickými možnostmi řešení.

Čtvrtá kapitola je pak klíčovým prostorem pro syntézu dosavadních dílčích výstupů, na jejichž základě se, nutno říci se střídavými úspěchy, pokouší teoreticky konstruovat možné vlivy faktoru postižení dítěte na rodinu. Je však třeba jedním dechem dodat, že tento úkol je nelehký a autorka se s ním dokázala vyrovnat se ctí.

K dokreslení teoretických výstupů studentka v páté kapitole využívá čtyři původní případové studie. Jak sama na několika místech uvádí, nelze skutečně v kontextu práce využít kazuistiky v takovém rozsahu jinak než čistě ilustrativně. S ohledem na text práce jako celek by proto stálo za zvážení, zda tyto případové studie nezačlenit do příloh.

Na závěr tohoto oponentského posudku mohu konstatovat, že nejsilnější stránkou hodnocené diplomové práce je její obsahová stránka, počínaje výběrem tématu, přes způsob jeho zpracování až k výstupům. Zde si autorka rozhodně zaslouží pochvalu za odvalu pustit se na tenký led myšlenkové práce na podkladu teoretických poznatků a nést tak rizika s tím spojená. Naopak nejslabším místem, které snahu autorky zbytečně devaluje, je formální stránka. Po zvážení těchto pro a proti **doporučuji předloženou diplomovou práci k obhajobě.**

V Českých Budějovicích dne 30. ledna 2008

Mgr. Zdeněk Toušek